

C S U R G Ó É S V I D É K E

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.)
Negyedévre: 1 frt (2 kor.)
Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)

Szerkeszti:
Dr. Nagy Sándor ügyvéd.
Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér,
Kéziratok vissza nem adandók.

KIADÓHIVATAL:
Vágó Gyula könyvnyomdája,
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Megoldásra váró reform.

Ugy nyár évadján sok olyan jut eszébe az embernek azok közül a hiányok közül, melyek városunkban kárára a lakosság egészségi állapotának, társadalmi kényelmének és a város kívánatos fejlődésének — nagy mértékben észlelhetők.

Nem akarjuk most ezeket a hiányokat egytől-egyig tollhegyre venni, hisz egyikere-másikára rámutattunk már más alkalmakkor is; most csupán ama reformra kívánunk utalni, melynek megvalósítása halasztást már nem szenvedhet, ha csak azt nem akarjuk, hogy a hadadás elvével ellenkezőleg a rákok retrád irányát köve sük.

Senki sem mondhatja, hogy városunk — bárkülső fejlődésének irányításában történtek hibák — a fejlesztésre nem alkalmas, ha ama hibákat mielőbb helyrehozzuk; senki sem állíthatja, hogy az e célból kifejtendő nemesebb törekvések meddők és hiábavalók maradnának; valamint hogy azt sem erősítheti senki is, hogy az arra hivatott tényezők egyirányú fennköltebb gondolkodása és áldozatkészsége hálátlan talajra hullna s nem eredményezné a lakosság részéről a megfelelő elismerést.

Csudálatos dolog, hogy míg a főváros és egyéb nagyobb városok lakói nyáron kisebb városokban üdülnek, addig a mi kis városunk intelligens elemei — a kik csak tehetik — nyár beálltával szinte sólyomszárnyakon repülnek el városunkból a Dráva és Balaton mentére s esetleg más vidékekre, mert daczára hogy nagyon is kisváros vagyunk, nem találjuk fel benne a nyaralás legtöbb kellékeit, a kiránduló helyeket.

Vajjon rendén van-e az s városunk vagyonosodására szolgál-e egyáltalán, hogy évről-évre olyan tekintélyes összegek vándorolnak „idegenbe”? Tűrhetjük-e tovább, hogy rendezetlen állapotaink tovább is fennmaradjanak úgy, a mint most vannak? Hihető-e, hogy városunk vezérköreinek érzelmein kívül esik mindamaz intézkedéseknek a megtétele, mely Csurgót a Drávavidék keresett központjává tegye?

Nem hihetjük!

Sokkal kisebb vidéki városaink hatványozott erőt és igyekezetet fejtenek ki pozíciójuk megszilárdítására és esodaszámba menő anyagi áldozatokkal járulunk hozzá emelkedésük fokozásához.

Kicsinynek látszó dolog az, hogy egy kis város, közönségének érdekében,

még a kényelmi szempontokat is szem előtt tartsa, mindamellett a mélyebben gondolkozó előtt a fontosabb momentumok is kidomborodnak. Főleg anyagi szempontból fontos körülmény érvel a mellett, hogy közönségünket ne csak az idegenre, hanem saját közönségünkre nézve is otthonossá, kedvelté tegyük, mert csak ez esetben számíthatunk arra, hogy a vidék és a magunk közönségének pénze itt marad.

Aztán nem is kell ehez valami nagy erő. Egy mindnyájáért s mindnyája egyért legyen jelszavunk, ha azt akarjuk, hogy városunk minden irányban virágzásnak induljon s feltalálhassuk benne mindazt, a mi csekély igényekkel feltalálható.

Létesítsünk minél előbb városunk közelében, mely annyi kies és csalogató helylyel van megáldva, minél előbb egy a közönségünk igényeinek megfelelő kiránduló helyet hogy ne kénytelenítessék városunk lakossága a forró nyári időn át a szaharára emlékeztető, öntözetlen utcákat taposni s azokon magát a nap heve által feketére pörzsöltetni.

Ezelőtt néhány évvel magánvállalat már meg akarta valósítani az életrevaló eszmét, de mert közönségünk nem károlta fel eléggé a jóakaratu

T á r c s a.

Suttog a szél...

(Walther von der Vogelweide.)

Suttog a szél, orgonafa ága reszket.
Velem együtt azt suttogja: Isten veled!
Azt beszél fü, fa, mező, erdő, virág;
Soh' se látják, messze sodor a nagy világ.

Hallgasd meg távolban a madár dalát
S megtudod majd vérző szívem mély bánatát;
Majd elmondja kis pacsirta, fülemüle:
Baldogságom sirba szállott mindörökre!

Ha meghalok, fölkereslek szellemszárnyon,
Mikor lelkeim már ott lesz a másvilágon
Majd elmondom álmaidban gyakran néked:
Úgy szeretlek, mint a földön ott is teged!
Ford. Halász Margit.

A színész érzése.

A színművészet a legtöbb s legkülönbözőbb művészetet egyesíti magában. Erzelmeket, indulatokat fejez ki, mint a költő és zenész. Csak hogy míg a költő a szavakba foglalt gondolatokkal, eszmékkel, — a zenész zenei hangokkal — addig a színész saját

hangjával, a költő által leírt szavak s mondatok elszavalásával, arc-, szem és kézjétekkal fejezi ki az érzelmeiket.

Midőn arról van szó: érzé-e a színész azt az érzelmet, a melyet utánoz; első sorban az a kérdés: vajjon a költőnek, zenésznek stb. kell-e érezni azt az érzelmet, melyet mint művész szavakkal, hangokkal stb. lerajzol? Érezte-e például a színműíró a műveben lefestett bánatot, haragot stb. akkor, midőn az lelkében megfogant s azt kifejezésre juttatta.

Régi dolog, hogy a művésznek át kell érezni azt, a mit mással éreztetni akar. A megfigyelés, a képzelő erő nem elég, a szubjektív átérésre is szüksége van, sőt ez magától jó, ha a helyzetbe igazán belekepezezi magát.

Midőn a költőnek s más művésznek szüksége van, hogy tárgyát ne csak képzeje, de érezze is: csak a színésznek ne volna szabad érezni azt az indulatot vagy szenvedélyt, melyet a színpadon elibenk állít s melylyel bennünket megindít vagy magával ragad? . . . Kik ez utóbbit állítják, szinten elismerik, hogy a színésznek egyszer, midőn a szerepét megalkotja, át kell érezni azt, a mit ki akar fejezni. De hát hol fejezi ki azt az érzést, azt az indulatot? Csak otthon?

Csak egyszer?! . . . Hogyan lehet ugyan-
azt egyszer érezni, másszor nem érezni?! . . .

A színész csak a színpadon lehet művész. Akkor alkot, akkor terem, a mikor játszik. Színpad nélkül színészt nem lehet képzelni. Ha érzi akkor, midőn az érzelem kifejezést keresi, kitalálja — mikor tanul — éreznie kell akkor is, midőn azt produkálja vagyis midőn a közönség előtt játszik.

Külső jelekkel: hang, kiabálás, arc-rángatás, szemforgatással érzelmet kifejezni nem lehet. Érzelmet csak érzelem reprodukálhat. Ha érzi a zeneköltő, a mit ír: éreznie kell az azt előadó művésznek is. Ez áll a színészre is. Sekszpir is azt mondja Hamletben:

„ — — — lam e színész,
Csak költeményben, álom-indulatban
Egy eszmeképhez úgy hozzá töri
Lelket, hogy arca elsápad belő
Könyv ül szemében, rémület vonásin,
A hangja megtörik s egész valója
Kiséri képzetét. S mind semmiért!
Mi néki Hekuba s ő Hekubának
Hogy megsirassa? ”

Semmiért igazán sirni nem lehet. A ki könnyet hullat, annak érezni is kell. Külömben nem művész, hanem cirkuszhá való kúsztier.

A színésznek a játékában kifejezett érzést mindig érezni kell.

Ez az érzés azonban nem tévesztendő össze azzal az érzéssel, melyet — mint nem művészek — az életben valóságban érzünk.

vállalatot s mert az illetékes hatóságok nem tanúsítottak kellő érdeklődést, a vállalat nem létesülhetett. Fogjunk hozzá újabb erővel, közös akarattal és elhatározással s megfogjuk látni: mily könnyen valósul meg közönségünk régi vágya, a megfelelő kiránduló hely létesítése.

Arra nézve, hogy hol és miképen létesüljön az óhajtott kiránduló hely, nem adunk ezuttal határozott javaslatot; ezt azokra bizzuk, kiknek a tervek és óhajok megtestesítése hivatalos hatáskörébe tartozik.

Helyünk van elég, legalkalmasabb a közeli szőlőhegy, a hol akad elég magán vállalkozó, a ki kész a közönség jóakaratu támogatása mellett megfelelő kényelmes helyiségről gondoskodni.

Csak fel kell használni a kínálkozó alkalmat, csak hozzá kell kezdeni, ha a kezdet nehézségét legyőztük, minden a rendén fog menni s egyik égető szükségét képező reformunk a közel jövőben megvalósul.

Okmányok 1849-ből.

Közlő: BÁRÁNY GYULA.

(Folytatás.)

15. Magyar világ májusban.

Itt egyelőre a közlő veszi át a szót. A kéziratból ugyanis két levél hiányzik, a harmadiknak pedig alsó fele le van tépve. De egy lelkes felhívás csonka része tudatja „Polgártársak!” című proklamatio alakjában, hogy a felkelő somogyinépek sikerült a megye székvárosát az ellenségétől — mely gyávan megszökött — elfoglalni. A következő csonka lapon Kossuth imája elejét olvassatjuk a kápolnai események fölött, melyet a lelkes másoló „a berzenczei fő vadász és berzenczei mester urak által kezelt” iratokról másolt. Ugyancsak csonka a megyei szolgabíró rendelete is, melynek eleje hiányzik, de a vége már a magyar világról tanuskodik. Meghagyja ugyanis:

A kívül irt helységek bírának és előjáróinak, hogy a magyar taborból akármily uton hazajött honvédeket s szabadságbeliket s kórházból kiszabadultakat, ezen rendelet vételével tüstént összeszedvén, a

Ez: művészi érzés. Legyen: mű-érzés. Oly művészi anyag, melyet a képzelet szül, terem s az ész, a tudás a művészet eljáának megfelelően alakít s a színműben kifejezett érzelmet feltüntetésére használ fel. Tehát korlátos és mársékel is. Vagyis: ez érzellem által nem hagyja magát elragadtatni annyira, hogy a józan ész, a tudás által előre kijelölt s megállapított czelt szem elől tévesztene. S épen ezért nem oly veszedelmes, hogy a színész szervezetét tönkre tegye. Bár tagadhatatlan, hogy e művészi érzés a grengébb szervezetet erősen megviseli, sőt a beteget meg is öli. (Egressy Gábor.)

A színművészetet épen az teszi művészté, hogy érzelmet érzelmmel képes kifejezni, utóbbi esetben csak ügyesség volna.

Tény, hogy az ügyességre, a technikára ép oly szükség van, mint a többi művészetnek, a zenészeknek, vagy festőnek. De mint az utóbbiaknál csupán a technika, még nem művészet. — így van a színészetnél is. És mint a költő, festő, zenész csupán technikával nem képes az érzést kifejezni, hanem kell, hogy maga is érezze, úgy a színész is csak a saját érzésével képes a színműben levő érzést, indulatot kifejezni.

K. Pap János.

vonakodókat s ne talán szokni akarókat megkötözve legszorosabb felelet terhe alatt Kaposvárra szállítsák. — A mely előjáróság ezen rendeletet hanyagul, vagy éppen nem teljesítene, a vesz törvényszék eléibe fog állíttatni; mely rendelvény mikénti végrehajtásáról szóló jelentést a lakú birai hozzám ide Szakácsiba minel elebb megküldjék.

Ugyan kormány biztos urral megyei első alispáni hivatal utján érkezett levél folytán tudósítom a helységek biráit, hogy a megyei közigazgatás az 1848-ki évi törvények alapján lehető elintézesek vegett a nevezett törvények nyomán életben volt, — de törvénytelenül eltilólt megyei bizottmányt vissza állítani s életbeléptetni kívánván, azon bizottmány megújításának határmappjával folyó hó 14-ke tizetven ki, mely napon megjelenésre a helységekben levő bizottmányi tagokat felszólítsák.

Végre folyó évi május 7-en választott megyei tisztikar nevsorát ide l. alatt melkelve megküldöm. — Kelt Szakácsiban május 9-en 1849. Csonka János m. k. szbíró.

1849. m. j. hó 7 en választott megyei tisztviselők nevsora:

Első alispán Berzsenyi Farkas Niklán. Második alispán — Fő jegyző — Első aljegyző Bárány Gusztáv Niklán. Második aljegyző Gaspár Pál Kaposváron. Fő ügyész Markovics György Vraesikon. Első al ügyész Nagy Imre Nagy-Bajomban. Második al ügyész Fater János Kaposba. Fő adószedő Svastits Pál Kerben.

Kaposi járásban al adószedő Tevely Pongrácz Kis-Alberten. Marczali-i járásban al adószedő Madarasz Pál Ns.-Kis-Faludon. Babócsai járásban al adószedő Farkas Sándor Kenészbén. Igali járásban al adószedő Svastits Elek Kerben. Szigeti járásban al adószedő Veber Antal Szigevárott. Számvevő Illés Boldizsár Osztopányban.

Központi főbíró Leipecz Jónás Niklán. Kaposi járás főbírója Ban Gáspár Boglárón. Babócsai járás főbírója Somogyi Lajos Henccsen. Szigeti járás főbírója Beretzk Antal Kaposban. Igali járás főbírója Eröss József P.-Korpadon. Marczali-i járás főbírója Vessey Márton Szőke-Dencsen.

Kaposi járásban szolgabíró Gaspár Lajos Kaposban és kaposi járásban Hertelendy Miklós P.-Korpadon. Marczali-i járásban szolgabíró Vajda Pongrácz Szakácsiban és marczali-i járásban Csonka János Szakácsiban. Babócsai járásban szolgabíró Mérey Lőrincz Dadán és babócsai járásban Sarkózy Miklós P.-Korpadon. Szigeti járásban szolgabíró Nemeth Boldizsár Gy.-Melleken és szigeti járásban Igmándy Bencez Boldog-Asszonyfán. Igali járásban szolgabírók Stetner István Köttésen és igali járásban Svastits Gábor Kerben.

Központi esküdt Nagy Antal Kaposban. Kaposi járás esküdték Adám Gábor Lellen, Keller Antal Kaposban, ifju Nagy Sándor Jádón.

Marczali-i járás esküdték: Gencsi János Szakácsiban, Paálly József Kethelyen, Gombus Gusztáv N.-Gombán.

Babócsai járás esküdték: Madarasz Károly Vraesikon, Nagy István P.-Korpadon, Gruber Bódi Tarnórán.

Szigeti járás esküdték: Bató József Patán, Benkő János Gy.-Melleken, Nemeth Alajos Kálmánésán.

Igali járás esküdték: Ambrus Mihály Sz. Galos Keren, Roboz István Köttésen, Kormendy Ferencz Boglárón.

Marczali-i járásban katona biztos Nemeth Lajos N.-Gombán. Szigeti járásban katona biztos Nemeth István Gy.-Melleken. Kaposi járásban katona biztos Viza János Kis-Lak Központi — Igali — Babócsai. —

Üti biztosok. (Üti Commissariusok.)

Kaposi járásban öreg Nagy Sándor Jádón. Marczali-i járásban Warasdi János Szobban. Babócsai járásban Fogaras János Da anyban. Szigeti járásban Domján József Dopszában. Igali járásban Zoka Ferencz Sagváron. Első főorvos Szabó János Kaposvárott. Második főorvos Hamrákh József F.-Segesdben,

Marczali-i járás orvosa Pfeffer Mihály Marczaliban. Kaposi járás orvosa Fekete Mihály Kaposvárott. Igali járás orvosa Pete Zsigmond Kaposvárott. Babócsai járás orvosa Vissy Pál Nagy-Atadon. Szigeti járás orvosa Rozgonyi Gábor Szigetvárott. Központi járás orvosa Vágner Gábor Kaposvárott.

Első főmérnök Babics Ede Kaposvárott. Második mérnök Gáspár Bódi Kaposvárott.

Barom orvos Erös Lajos Tapsonyban. Levéltárnok Kormendy József Kaposvárott.

A fenn czimzett megyei tisztviselők nevsorát — a vele jött s előlegesen imprinocollált körlevellel vette Alsók Sarkad május 11-én délután 1 órakor 1849. — és sietve tüstént jó gond alatt küldette Alsók Sarkad Szentára — szentái helység birájához. K. m. f.

(Folyt. köv.)

H i r e k.

— **A király ő felsége születésnapját** az ideu is a szokott módon ülte meg városunk közönsége. A hivatalnoki kar a r. kath. templomba vonult, a hol Szigjartó Károly esperes vezette a misét.

— **Valasztási hírek.** A csurgói járásban, úgy mondjuk, a legközelebbi valasztások alkalmavara tüggetlenségi partleendő jelöltjevel szemben a kormánypart is alit jelöltet, meg pedig hír szerint valami vagyonos terfű próbát szerencsét. Ezen hírhez csak azt a megjegyzést fűzzük, hogy bizony kar a járás jó renumeját pénzzel tönkre tenni. Igaz, hogy mai napság valasztás alig képzelhető pénz nélkül, azonban járásunkat eddig megtehetősen megkímélte a demorálzáló vesztegetes és lelekvasárlás s ha egyszer itt is megkezdik a pénzzel való „dolgozást” akkor vege lesz járásunkban is a meggyozodes szabad nyilvanításának.

— **A keszthelyi templom felszentelése.** Az 1897-ben épült keszthelyi templomot, a mely igen értékes műemlek es a melynek restaurálását most fejezték be, szeptember 8-an fogja Vasvári Kolos bíboros herceggprimás, Hornig Károly veszpremi pü-pök es több notabilitas jelenletheben felszentelni. A két egyháztejedelem 7-en indult Balatonfüredről Keszthelyre, a hol lelkesült örömmel készülnék oket fogadni — A herceggprimás ez alkalommal a keszthelyi kath. Legényegylet zászlóját is fel fogja avatni.

— **A lengyeltóti kir. járásbíroságnal** üresedesbe volt kir járásbírosi állásra az igazságügy miniszter Kölgye sy Kálmán lengyeltóti aljárásbíró nevezte ki.

— **változás a „Zalai Közlönynél.”** Bátorfi Lajos halála után a Zalai Közlöny szerkeszteset dr. Kiss Erno veglegesén atvette. Helyettes szerkesztő dr. Vilányi Henrik lett. Tulajdookeppen ok ketten vezettek eddig is a lap szerkeszteset s a lapot határozottan irodalmi színvonalra emeltek. E szerkesztesztőgi változás tehát csak nyereseg a vidéki hírlapirodalomra nevez.

— **A csurgói kis leányok folyó hó** 22-en a „Korona” szalida nagytermében jötekonyczeu gyermek mükedveió előadást rendeztek, melynek műsora következő volt. I. Laura es Juliska vigjatek 2 felvonásban. Szemelyek: Halmaie Sternberg Vilma, Lóura unoka huga Reményi Erzsi, Bokros öreg tisztartó Baruch Vilma, Korpásue Singer Erzsi, Juliska, Petike gyermekei: Bug Margit, Reményi Iren. — II. Neger leany vigjatek 1 felvonásban. Szemelyek: Hivesi Károly Baruch Vilma, Terez nővere Sternberg Vilma, Feri unokatestvértük Bug Margit, Dölyfös Simon Singer Erzsi, Róza, neger leany Reményi Erzsi, Adei nővere Reményi Iren. — III. A száz esztendősi lada vigjatek 1 felvonásban. Szemelyek: Ernő, Dezső testvérek: Sternberg Vilma, Reményi Erzsi, Borbála gazdaasszony Bug Margit, Janika, Zsuzsika unokai: Reményi Iren, Bug Róza.

— **Szigetvárott** miként tudósítónktól értesültünk az evenkent megtartant szokott Zrínyi emlék ünnepeket igen fenyesen ülik meg, az ezredevre való tekintetből.

— **A csurgói áll. segély. ev. ref. főgimnaziumban** a javítóvizsgálatok aug. 31-én lesznek, a beiratások pedig a következő napokon: szept. 1-én az I—II. osztálybeliek, 2-án III—IV. s 3-án az V—VIII. osztálybeliek iratnak be. A következő díjak fizetendők: tandíj félfévre 10 frt, tanári nyugdíjra 3 frt, felvételi díj új tanulóknak egyszersmindenkorra 2 frt, könyvtáridő 50 kr, egészségügyi-díj 50 kr, értesítő-díj 30 kr, bizonyítvány- és bélyeg-díj 1 frt 50 kr, önképzőkör-díj az V—VIII. oszt. -belieknek 50 kr. A következő mellék tárgyakat lehet tanulni az intézetben: franczia nyelv, díja felevenként 3 frt, gyorsírás, díja felevenként 2 frt 50 kr, zene (hegedű, fuvola, gordonka, zongora) díja havonként tömeges tanítás mellett 2 frt. — Az ág. ev. és az izraelita tanulók felevenként 2 frt. hittani díjat fizetnek. A köztartás — convictus — díja 10 hónapra 50 frt 50 kr, ebéd és vacsoraért; fele a beiratáskor, fele pedig február 1-én fizetendő.

— **Selyemtenyésztésünk** és selyemiparunk fejlődése 1880—1895-ig. Ny címtű füzetben ismerteti az országos selyemtenyésztés felügyelősége, a 15 éves eredményt. Az érdekes füzet igen tanúságos adatokat tartalmaz, melyből közöljük a következő benünket közelebből érdeklő részeket. 1887—1895-ig Somogy megyében a selyemtermelők részére kifizetett 101,555 frt. Ebből a csurgói járásra esik 5723 frt. Legtöbb termelő van a n.-atádi és szigetvári járásokban, a hol 26 ezer frt fizetett ki. Járásunkban meg mindig kevesse van fejlődve a selyemtermelés, csak a lengyeltői járás van mögöttünk. Járásunkban selyemtenyésztéssel foglalkozik 18 község és 2 falu. Ajánljuk a selyemtenyésztők figyelmébe a tanúságos füzetet, melyben a szakbavagó dolgok, főleg a szederfa termelés, hernyó- és levélkezelés stb. kimerítően van ismertetve. Megszerezhető a szegvári selyemtenyésztési felügyelőségénél 10 kr-ért.

— **Új tűzoltó testület.** Gyékényes község, okulva a gyakori tüzeset keserű tapasztalatain, a napokban köteles tűzoltó egyesületet alakítani. Az új egyesületnek 42 katonaiselt tagja van, a kik Éva János ottani földművest választották főparancsnokul. Összintén kívánjuk hogy az új egyesület virágozzék s ne járjon úgy, mint az évekkkel az előtt alakult önkéntes tűzoltó egyesület, melyet akkor oszlott fel a visszavonás, midőn legnagyobb szükség lett volna rá. A gyékényesiek példájára a tűz által szintén több ízben meglátogatott P.-Szt.-Király község is köteles tűzoltóságot kíván felállítani. A tűzoltó tanfolyamnak tehát már is jelentkezik fontos hatása, csak a járás többi községei is haladjanak a jó példát után.

— **Muraköz népe a kiállításon.** Muraköz két járásának, a perlatknak és csáktornyaiak főszolgabírája, Kovács Rezső és Kohlenschlag Béla felhívták járásuk horvát ajku gazdáit, hogy minél tömegesebben látogassák meg az országos kiállítást. A felhívásnak lett is eredménye, mert máig 474 földműves jelentkezett, a kik a két járás főszolgabírájának vezetése alatt augusztus 27-én reggel négy órakor Csáktornyai külön vonattal utaznak Budapestre s harmadnap utaznak vissza, szintén külön vonaton.

— **Vasúti vendéglő megnyitása.** A Somogy-Szobi vasúti vendéglő "Páris-vacsora és Zártkörű táncszalonnával" f. év aug. hó 23-án nyitják meg, melyre külön személyre szóló meghívók adtak ki.

— **Az új temető.** Már csaknem 2 éve foglalkozott közegköltség képviselő testülete az új temető kérdésével. Az időben határozottan kimondott, hogy egy közös, minden vallás felekezeti részére szolgáló temetkezési helyet vásárol a község s egyben a temetkezési szabályrendeletileg rendezte. A szabályrendelet azonban a vármegye azon változtatással hagyta jóvá, hogy a zsidó vallásúakra a közös temető nem kötelező. Ezen határozatot, mely főleg a zsidóság körében okozott nagy visszatetszést, úgy a zsidóság mint a képviselőtestület is megfélembesztte. A belügyminisztériumtól a hét folyamán érkezett vissza a határozat, mely szerint a szabály-

rendelet úgy, a hogy a képviselőtestület annak idején megalkotta, jóvá hagyatott. Az új temető tehát minden embert be jog fogadni, legyen az keresztényen vagy zsidó. Csak meg kell hinni, örök nyugvó helye lesz ott minden hívőnek. Az új temetőt a ref. templomtól keletre elterülő szép magaslatra, a kórház háta mögé tervezik s tekintettel arra, hogy a jelenlegi 2 köztemető már csak pár évig használható; mar legközelebb intézkedni kell, hogy kelendő időre az új temetkezési hely készen legyen.

— **A barcsi járás.** A legutóbb szervezett barcsi járás már működik. A hivatalnokok Barcsra megérkeztek s hivatalos funkciójukat megkezdték. Fenyossy Ödön főszolgabíró a barcsiak nagy pompával és ünnepséggel fogadták.

— **Ki akar szabni varni.** Egy intelligens urno, a ki szabás és varrásban kitűnő jártassággal bír, leányok részére varró iskolát nyit, a hol rövid idő alatt a szabást, ehhez való rajzolást és varrást elsajátíthatják. Bővebb információ szerezhető Diófa-utca 376. szám alatt.

— **A Drávába fult.** Halász János légrádi pályator hulláját, ki mint megirtuk, e hó 1-én fürdés közben a Drávába fult, Belavár község határában e hó 5-én a víz a partra vetette hol is a személyazonosság hatóságilag megállapított.

— **Egy község termése lángokban.** Felső-Szeged somogy megyei községben a minap borzasztó tűzvesz dühöngött, elpusztította a községnek csaknem egész évi termését. Pánovics Mihály géptulajdonos két cseplőgépevel a község polgárainak gabonáját csepelte, miközben az egyik kazal a gép szikráitól meggyújtott. A tüzet nem lehetett lokalizálni, az egész fölhalmozott gabona, ötven gazda idei termése két géppel együtt megégett. A kár meghaladja a tízezer lrtot, melyből semmi sem teül meg, mivel sem a gabona, sem a cseplőgépek nem voltak biztosítva.

— **A vihar pusztításai.** Hogy mily irtózatot pusztítást okozott a múlt hét folyamán leestt jégeső, azt meg csak most van alkalmunk leírni. Alig maradt az egész csurgói járás területén egy község, melyet el ne vert volna. A legborzasztóbb karokat Belezna és Surd szenvedte, a hol a szőlő és kukorica termés teljesen tonkre ment. Hatalmas fákat tövestül csavart ki s tört ketté az orkán. A két községre nézve annál nagyobb a csapás, mert mindkét helyen múlt évben is nagy jégverés volt. Főleg a különben is szegény Belezna érzi meg a vihart, mert a község legfőbb eblmi czikket a kukorica termést teljesen megsemmisítette. Nagyobb károk vannak Sand, Iháros-Berény, Pat. Patró, Bükkösd, Tilos, Liszó községekben, melyeknek határait többé kevésbé szinten érintte a jég. Iháros-Berényben a zsindeyes házakon egy esereg sem maradt épen s a rendkívüli nagy gyümölcs termést tökéletesen megsemmisítette. Járásunk szegényebb sorsú községei alig lesznek képesek a súlyos csapást kiheverni s a bekövetkezendő nyomort elviselni.

— **Szamárhurut.** A gyermekeket kintző betegség a szamárhurut Csurgón erősen kezd terjedni. A Kossuth-utca összes gyermekei csaknem kivétel nélkül megkapták a ragadós betegséget.

— **A magyar nemzet története.** Anyai jót és dicséretet elmondunk már a Langel Róbert (Wodianer F. és Fiai) budapesti kiadó-cég által a millennium alkalmából megjelent Szabai-Baróti-fele "Magyar Nemzet Történetéről", hogy ezuttal es k röviden akarjuk jelezni, hogy e nagy díszműnkől most vettük a 44-ik füzetet, szokott díszes kiállításában. A szöveg I. Ferdinánd király halálán túl, már utóda I. Miksa királyról is értekezik. E füzetet következő illusztrációk díszítik: A zentai csata (Egerth A. festménye) Oáh Miklós erme és aláírása, Miksa király, Schwendi Lázár, Tokaj megvétele 1565-ben, Szulejman szultán, Zrínyi Miklós arczképe, Szigetvár ostroma, Zrínyi Miklós aláírása, Zrínyi Miklós sisakja, Gyula ostroma, II. Szelim szultán Schwendi Lázár emlékérmé Verancsics Antal, Forgách Ferencz váradi

püspök, utóbb esztergomi érsek. János Zsigmond és Báthory István.

— **Gyanus halálozás.** Lebár János sandi lakos a múlt héten hirtelen meghalt. Az előjáróság jelentése folytán a vizsgáló bíró azonnal a helyszínére ment, a hullát felbontatta, de az orvosok semmi gyanus jelenséget nem vettek észre s Lebárt eltemették. Az elhunyt testvérei azonban Lebár neje ellen gyanut formálva, azt a jelentést tették, hogy ő tette volna el láb alól férjét, a kívül nem jó viszonyban élt. A gyanut az is fokozta, hogy egy ízben Lebárné N.-Kanisán választó vizet keresett, de nem kapott. A jelentés folytán Lebárt exhumálták s a gyomor tartalmából egy részt felkaldótték Bpestre a vegytani intézetbe s majd ha a vizsgálat eredménye ismeretes lesz, tétetnek meg a további nyomozások.

— **Sortésvész, száj- és körömfájás.** Már az egész járás tele van a sokféle ragályllyal. Csaknem minden községben hullanak a sertések. Csurgón, Szent-Királyon átlag 4—5 hullott el naponként. A szegény földművest tonkre teszi az idei év. Az összeázott, megfeketedett gabonájának nincs ára. Kukorica, gyümölcs és szőlőtermését elpusztította a jég. Szarvasmarhája mind fekszik, nem tud szantani, sertése döglök. Ennyi nyomoruság közepette nem csuda, ha elkésereedik s nem szívesen fizeti az adót, melyet semmi féle veszedelem nem tud elpusztítani.

— **Katonai lóvásár.** A pécsi 8-ik honvedhuszar-ezred f. évi szept. hó 21-én d. e 8 órakor Iharosban katonai lóvásárt tart. Felhívjuk gazdaközönségünket a vásárra, melyen 3 1/2-éves lovak 260—325 frtig fognak vásároltatni. Kaposvárot pedig okt. 3-án lesz katonai lóvásár, melyet a közös hadsereg rendez.

— **"Az újvilág csodái"** című amerikai díszműnek 6-ik füzete is megjelent és meg kell vallanunk, hogy minden újabb füzettel a mű mind érdekesebbé és lebilincselőbbé válik úgy, hogy a "csodamű" elnevezést a szó legteljesebb értelmében megérdemli. Álmodta volna e valaki valaha, hogy 40 kr-ért, minden költség és nehézség nélkül Dél- vagy Észak-amerika természeti csodáit látni fogja? Ezen fényképek tényleg oly csodálatosak, hogy megtekintésük alkalmával az ember természetet gondolja maga előtt és annyira elmélyed, hogy csak a papír megérintésekor veszi észre, hogy álmodott és hogy a mit szemlél, az csak fénykép — természetesen a legújabb amerikai kivitelben. Csaknem minden, a miért az ember pénzt kiad, eltűnik szemel elől, a legköltségesebb utazások elmosódnak, a legszebb fényképek elsárgulnak, "az új világ csodái" című díszmű azonban 100 évig is eltart és bizonyosságul fog szolgálni, hogy a "Pesti Napló" az ő olvasóit csekély pénzért nagy adozat árán mily csodálatos, tanulmányos és érdekes gyűjteményben részesítette.

— **Budapesti Hírlap 1896-ik (XVI. évfolyam)** Az újságszínálás egyik főfeladata a közönség helyes, gyors s pontos értesítése még száz éve sincs annak, hogy a magyar sajtó csak a Bécsből kapott legmagasabb engedéllyel vehetett tudomást a külföld eseményeiről, így is csak hetek múlva, a huszonnégy óra sem mulhatel, hogy a közönséget ne értesítsük nem csak hazánk, hanem az egész világ nevezetesebb eseményeiről. Távirat, telefon, éber levelező a világ mind a négy tájkáról s az ország minden népesebb pontjáról hírt adnak mindarról, ami igényt tartathat a művelt ember érdeklődésére. Tudósi ásnak e rengetegből kiválogatni és megrostálni, ügyesen es tetzősen feldolgozni azt, ami a közönségre nézve szükséges, hasznos és érdekes; ebben a Budapesti Hírlap tenállása óta eddig utolnem ért példaadással járt elöl, mert szerkesztőségünk az a meggyőződés vezeti munkájában, hogy a közönség semmit sem várhat el annyira újságától, mint azt, hogy pontosan, megbízhatóan es lelkiismeretesen legyen tájékoztatva. Ez a közönség igazi anyagi és közművelődési érdeke, ez a mai zurnalistika fejlődési iránya. Ott pedig, nevezetesen azokban a rovatokban, a hol magánaka Budapesti Hírlapnak a véleménye, ítélete, iránya, karaktere, egyszerrel egyénisége nyilatkozik meg, tizenégy évi-tízpróba után már mindenki tudja, hogy mit várhat a Budapesti Hírlaptól. Az elözetési föltételek a következők: egy hónapra 1.20, negyedévre 3.50, fél évre 7—, egész évre 14—. Vidékről legcélszerűbb a postautalványon való előfizetés. Cím: Budapesti Hírlap kiadóhivatala, Budapesten, VIII. kerület, Röck Szilárd-utca 4. sz. József-körút 5. sz.

C s a r n o k.

Multamról.

Bolyongok fejt a bérzes ormokon . . .
A fellegekbe nyuló bérzes velem
Multamnál fogva oly közel rokon!

Eöttém áll a sirba szállt idő:
Szerelmem multja égbe nyuló hegy,
A föld felhőin túl emelkedő!

A föld felhői közt csak egy vagyok,
Mely — fölkeresven a magas hegyet —
Megnugszik rajt a messze ormokon.

Ez én vagyok 's borongó lelkem ez!
Sötétben indul el 's midőn fölér:
Ott fejt látása rózsaszínű lesz!

Itt engem minden oly híven ölel!
Itt élem én legédesebb perczeim:
Távol a földtől 's a mennyhez közel!

Zágráb.

Beko József.

Lisznyai Kálmán költészete.

Irtá:

Vajtó Zoltán b. h.

(Folytatás.)

IV.

„Csecsemőszeretet“ cz. költeménye.

Született egy kis fia is, a kit Tihamérnak kereszteltek szülei. Irt is a jó atya egy költeményt fia születésére „csecsemőszeretet“ czimvel. A boldog apa vegelelül szerette gyermekét. El-elringatta a kedves kis csöppéget, az „álmódó anygalkát“ Ószintén bevallja, hogy talán még „szentebb érzellemmel“ szerette kis fiát, mint egykor szeretőjét. Valóban a legtisztább szerelem is számító, a vágy, remény, hit, sejtélem, a hű és szenvedés mind mulandók, de a szülők szeretete állhatatos és önzetlen.

„Alomszerű valóságnak“ nevezi kis gyermekét, a kiról azt hitte, hogy még egykor sejtethetetlen csodákat fog mivelní. Szegény költő azonban sohasem tudta meg, hogy mi lett a fiából, mert nem érte meg azt az időt.

Átkos betegsége, a gégerák, fiatal korában sirba vitte. Mintha valami titkos szellem áskálódott volna körüle. Eltávozott közülünk ő is, a ki azon kevesek közé tartozott, a kik rajongtak minden nemesért és szépért. Mint ifjú érzékeny, lobbanó természetű volt, férfi korában pedig szerető, gyöngéd férj és önfeláldozó apa vált belőle.

V.

Hazaíás költeményei.

A mióta neje volt az a szelid lelkű kis leányka, és megosztotta vele az élet küzdelmeit, viszontagságait, gyakrabban olvasgathatott hazája multjáról. Nemzetiünk történetéből egyes események fel-felmerülnek kép-eleleiben és a reflexiók dallá olvadnak lelkében.

A „Történet viszshangjában“ visszatekint a régi, zajongó, de megis szép világba; Vörösmarty „Zalan futásának“ bevezető soraira emlékeztet a költemény re-dete. A romok csendjében mély figyelemmel hallgatja a zugó világ lármaját s mint „a harangszó a vesz dörgésébe“, úgy „cseng közé ábrándos dala“.

Plasztikai színézzel beszél el, a hogy megjelenik előtte hazájának képe, mint az „ősidők vértanuja, tört sisakkal, meg nem tört honszerelumben“. És a mult idők szemlélése közben rémes varázs olvad felő lelkére, mert nem hiszi, hogy a jövőndő ilyen szép legyen. De a mikor a vilázugást ismét meghallja: Petőfiéhez hasonló lelkesedéssel és magasztos eszmélettel e viahrokat a szellem háborujának nevezi el, a jog s szabadság viharainak. A multnak merész hódításai, fényes harczi helyetti:

Istenerővel vív s győz most az ész,
Az éggel birkozik, titkaival megküzdendő;
S a történet jósló viszshangja ez:

„Szépen borul a mult s szebben virad a [jövendő].
Ó is bizott tehát Széchenyi jóslásában.

És a mint a dicsőséges idők káprázatos kalandjai, mesészerű hősei megújítottak lelkében, mindjobban megszerette imádott hazáját. Rajongó hévvel kiált föl „Nemzeti dalában“:

Magyarország: menyország!

Nem is csoda, hogy olyan benső, platonai szeretettel ragaszkodott hazájához, hiszen az elmúlt idők nagy embereinek tetteiből csak bátorságot, erényt, hűséget, önfeláldozást tanulhatott.

Szerette a magyar népet, a melynek a természete olyan rokon volt az ő hajlamaival. A vendégszerető, barátságos és becsületes nép, a szerelmes szép leányok tetszettek a költőnek. A kedvesen hangzó, fájón rezgő magyar nótákat gyönyörködve hallgatta a maga is dallos természetű, költői érzesű ifju Lisznyai.

Ismerte a magyar népnek azt kizárólagos nemzeti rártartósságot is, hogy magának saját istent képzel a magyarok istenét és erre ő is büszke volt.

„Nemzeti dalában“ nagy szeretettel rajzolja a magyarnak szokásait, erkölceit, hajlamait. Finoman részletez minden jellemző vonást. És ezen tökéletes és hű képet a rajongó lelkesedés aranyozza meg. A „nemzeti geniusz“ egyik legszebb megnyilatkozása ez a dala.

Az ilyen ember, a ki oly hévvel szerette hazáját, a Bach-korszak lelketlenségei miatt erősen megbotránkozhatott. A kékmedési rendszer, a folytonos üldözések, a bécsi udvar ármánykodása elszomorították csüggéd, aggózó lelkét. És még ilyen felő, fájó szívet is vigasztalni akarta hazáját.

1853-ban megható hangon ír egy kis buzdító költeményt „Vigadj hazám“ czimvel. És a derek hazafinak Szontagh Pálnak ajánlja. A legválságosabb, a kétségbeesés legszomorúbb napjaiból való ez a dal, de Lisznyai legszebb költeményei közé is tartozik. Szivetrázón, szivetrépon sóhajt fel:

Édes hazám, hová lett a jó kedved,
Ez a híres rózsza, piros örömed?

De azért a jószágos istenhez bizakodó reménységgel fohászodik és a bánatos nemzethez irt vigasztalását így végezi be:

Vigadj hazám! szivem szentje,
Legdrágábbja:
A szomorufűzfának is
Van virága.

Milyen találó és kedves ez a hasonlat. A szomorufűz is hajt virágot, hát éppen a magyar nemzet nem tudna örülni, megvigasztalódni, az a nemzet, a mely a sors mostohaságát mindig zugulódás nélkül „megfogya bar, de törve nem“ türte el?!

(Folyt. köv.)

Kiadó laptulajdonos:
Vágó Gyula.

Hirdetések:

4-5 00 mellett

rendes és rendkívüli jelzátogkölcönöket kieszközöl valamint a legbonyolódottabb conversiókat

szintén

4-5 00-kal

rendezi gyorsan és discret minden e öleg nélkül

Herczeg Sándor

Budapest, Gyár utca 19.

HAZAI BUTORELADÁS!

Olesó árak! Solid áru! Pontos kiszólgálás!

Van szerencsém a nagyrabecsült közönségnek b. tudomására hozni azon körtülményt, hogy a

Budapesti és újpesti első butorgyáraktól a képviselőséget megkaptam s ezáltal azon előnyös helyzetben vagyok, hogy a legkittünőbb kész butorokból a legnagyobb készlet tartom és azokat részletfizetésre és gyári áron adom.

Karpiós műhelyemben elvállalok és készítek egy mint salon garnitúrákat, ebédli divánokat, ottománokat, rugó- és lószór matraczokat, ugyszintén ezek javításait is jutányos áron.

TONET-FÉLE HAJLITOTT SZÉKEK BIZOMÁNYI RAKTÁRA.

Képeket, tükröket részletfizetésekre is gyári áron számítom.

Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal teljesítenek.

(Csomagoláshoz szükséges gyékények olcsó árban.)

Butork és egyéb mindenfélé butortárgyak gondos elcsomagolása előnyös felvételék mellett.

A szives u. e. közönség támogatását és partfogását kérem vállalatom részére

Tisztelettel!

L A S Z K A J Ó Z S E F

karpiós és butorkereskedő.

Csurgó.